

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 120 Din, za inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2090. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEK

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Zakaj je padel Tardieu

Mi nalašč nismo komentirali francoske vladne krize, da bi se nam ne moglo očitati, da smo se prenegliali ali pa, da smo gledali na dogodke enostransko. Danes pa ležijo pred nami antičena poročila o bližnjih in daljših vzrokih, ki so dovedli do demisijske vlade, kateri je z malim presledkom predsedoval skoroda eno leto simpatični André Tardieu.

Začasa vladnih kriz padajo tako zvali zgodovinski izreki. Tudi tokrat niso izostali. »Dežela je žejna svobode«, se je izrazil Leon Blum, vodja socialistov; »Francija bo sedaj zadihala svobodo«, se je izrazil Daladier, voditelj radikalnih socialistov; »zgodovina gre svojo pot naprej«, je duhovito zaokrogil 84 let stari framacoski Bienvenu-Martin, ko se mu je posrečila intriga v senatu, ki je strmoglavila vlado. Voditelji strank, ki defilirajo v nepreglednih vrstah v elizejsko palačo, da predsednika republike razsvetlijo o položaju, imajo tudi navado vreči med novinarje kakšen politični orakel, svečano in tajinstveno. Lepe besede padajo o narodu, ki mieli, o ljudskih željah, ki silijo v to in to smer, o domovini in patriotičnem razpoloženju, ki stavlja te in te naloge, o demokraciji, ki nalaga te in one žrtve.

Razprašimo sedanjo francosko vladno krizo vse te politične neiskrenosti in pogledimo, kakšni motivi so bili odločilni pri zarotnikih v senatski zbornici. Našli bomo en daljni vzrok, en bližnji vzrok in eno priliko.

Daljni vzrok je naglasil senator Hery sam v svojem govoru, ki je povzročil ostavko ministristva vsaj na zunan, ker v zakulisju je bila njena usoda zapечатena že dva tedna. Senator Hery, eden izmed najsvobodnejših vereških nasprotnikov iz tiste generacije, ki je leta 1902 začela kulturni boj v Franciji, se je v drugi polovici svojega govora pečal s priljubljeno temo o antiklerikalizmu. Za te vrste ljudi je voja šla mimo brez vsakega sledu, ostali so to, kar so bili pred 25 leti, okameneli v svojih nazorih, katere je svetovna zgodovina okrog njih že stokrat izrazito demantirala. Senator Hery je z začudenjem »ugotovil«, kako rase vpliv katoliške cerkve ravno na mladinskem vgojnjem polju. V svojih patronažah ali cerkvenih združenjih je Cerkev napravila osvojevalni nasek na francosko mladino. Vlada pa ne samo tega početja ne vidi v svoji zadržanosti, ampak ga celo podpira. Tako so občine podpirale z denarjem delovanje cerkvenih društev, ne da bi se našla republikanska vlada, ki bi bila izdajstvo preprečila. Senator Hery je naravnost ogorčen, da ima Cerkev zopet nekaj premoženja, ko je preteklo šele komaj 25 let, odkar je bila od patriotske republikanske vlade Combesovega kova popolnoma razlašena. In sedanja vlada mirno gleda to početje! Nadalje se govornik lože ni mogel zadosti naučiti, da so katoliški redovi ostali v Franciji. Saj jih je svoje dni, v njegovih mladih letih, francoska vlada izgnala. Sicer je res, da so prišli 1914 trumoma branit domovino iz vseh krajev sveta, toda vse to je pozabljena zgodovina. In ta vlada, ne samo da jih takoj po podpisu miru ni zopet napodila preko meje, mirno gleda, kako se bobotno utrjuje v deželi. V sedanji vladi, je končal Hery, sedijo celo ministri, ki so člani katoliških združenj in ki imajo stike z jezuiti. H koncu rti Hery senat, »braničelja republikanskih svetinj francoske države, da vlada, ki je toliko zagrešila, odstrani, preden da začnejo butati ob parlament valovi ljudske nejevolje«.

Tardieu ni praktičen katolik. S tega stališča nimamo povoda, da bi mu kadili. Večina njegovih ministrov, med njimi tudi Marin, se strinjajo s predsednikom vlade v svetovnih nazorih. Njegova vlada torej ne zasluži imena, da je »klerikalna«. Pač pa ji gre priznanje, da je bila pravilna v presojanju položaja katoliške cerkve in razsodna v vseh vprašanjih, ki tječejo vzgojo mladine. Raztegnila je svetinjo »svobode« tudi na one, ki v javnosti živijo in delajo po načelih svoje vere. Priznala je, da more biti dober patriot tudi veren katolik. Tega Tardieuju svobodomiselna loža ni mogla odpušiti. V zgodovini tretje republike od izbruha svetovne vojne si je loža svojila monopol republikanskega patriotizma. Zakaj bi drugi posegal sedaj v to, kar je njeno? In ker je Tardieu hotel iti druga pota, je moral pasti. V državnem zboru je petrificirana miselnost svobodomiselstva iz prejšnjega stoletja že precej odjenjala, zato se je bilo treba zateči v senat in tam je intriga uspela, ne stoer sijajno, a uspela vendarle. Ni čuda, da Poincaré, v srcu priznan ateist, a velik poščenjak v svojih delih, ni hotel prevzeti vladnega krmila po tem očitnem diktatu svobodomiselne lože.

Mi vidimo en bližnji vzrok ter eno priliko. Prilika za ta nečedni posel je bila dana s škandalom firme Oustric, ki stane francosko ljudstvo nad tri milijarde dinarjev in v katerega so zapleteni tudi nekateri ministri. Svobodomiselci so zato viteli »Oustricov bič«, toda Tardieu se ga ni ustrašil. Tri ministre je odpustil iz vlade, sprejel parlamentarno raziskovalno komisijo in nudi vsvojo pomoč, da se zadeva temeljito razčisti. Do dna in brezobzirno. Tega se je levica tudi ustrašila, ker romice ona ne mara. Bila bi preveč za nje obtežila. Ti ljudje nimajo kam s predsednikom vlade, ki bi preveč odkrival. Oni hočejo predsednika, ki bo s široko roko pokrival vse nečednosti, ali pa v kali udaril preveliko radovednost »nasprotnikov republike«. Senat se je ponudil, da bo orodje v rokah politične umazanije.

Tako izgleda v vsej svoji goloti ozadje francoske vladne krize. S tega vidika se morajo presojati tudi vsi poskusi, sestaviti novo vlado. V Franciji se je izza vojne preveč spremenilo, da bi bilo pričakovati, da bo politika senata sprejeta od zdravega francoskega naroda.

Novi ban prevzel posle

Ljubljana, 9. dec. AA. Ban dr. Drago Marušič je danes od dosedanjega vršilca dolžnosti bana dr. Otmarja Pirkmajerja prevzel posle.

Pozdrav g. načelnika dr. Leona Stareta

Ob tej priliki je ob 16 v banski palači sprejel načelnike in šefe odsekov banske uprave. Kot prvi ga je pozdravil načelnik upravnega oddelka dr. Leon Stare z naslednjim govorom:

Visokospoštovani gospod ban! V imenu podrejenega vam uradništva, zastopanega tukaj po gg. načelnikih in šefih odsekov, si dovoljujem iskreno čestitati k imenovanju na to visoko mesto, na katero ste bili pozvani z zaupanjem Nj. Vel. kralja. Uradništvo kr. banske uprave, ki je zvesto in udano Nj. Vel. kralju in državi, vrši z vso vneemo in marljivo poverjene mu posle, smotreno v zmislu navodil visoke kr. vlade. Blagovoliše g. ban ob nastopu svojega visokega mesta sprejeti slovesno zagotovilo, da bo to disciplinirano uradništvo tudi pod vašim vodstvom nadaljevalo započeto delo in marljivo vršilo svoje posle. Obenem vas prosim, g. ban, da blagovoliše nakloniti svojo ljubezen, požornost in blagonaklonjenost tudi vprašanem, ki bi se tikala stanovskih interesov podrejenega vam uradništva.

Govor g. bana dr. Marušiča

G. ban dr. Drago Marušič je imel na zbrane načelnike in šefe odsekov nato naslednji govor:

Gospodje! Pri prevzemanju banskih poslov vas iskreno pozdravljam kot svoje najžejše sodelavce in si želim pri tem z vami tesnega sodelovanja, ki naj sloni na medsebojnem zaupanju.

Železna disciplina in brezkompromisna objektivnost se pri dobri in pošteni upravi razumejo same po sebi. Državni uradnik, kateremu pri njegovem poslovanju ne služi kot podlaga izključno le poštenje, zakon in državni ter splošni interes in ki se da zavesti od interesov posameznikov ali skupin, zlorablja svojo moč in zaupanje, ki mu je poverjeno.

Na vsak način hočem — svest si svoje velike odgovornosti pred kraljem, domovino in bodočnostjo — biti zvest čuvar nad poslovanjem banskih uradov in institucij.

Toda jaz pričakujem od vas, gospodje, še več, še mnogo več: da namreč v svoje delo položite vso svojo dušo in vse svoje srce, vso svojo ljubezen in udanost do kralja in domovine ter do naroda, zlasti do našega malega človeka. Vedno moramo imeti

pred očmi in gojiti vse panoge narodovega življenja, naj se javljajo v katerikoli obliki; toda zavdati se moramo, da sta glavna stebra naše domovine kmet in zemlja. Zato moramo posebno brigo posvetiti našemu kmetu in delavcu kot glavnim produktivnim silam narodnega gospodarstva.

Kar se tiče smernice našega dela, nam jih je jasno začrtal naš ljubljani veliki kralj Aleksander v svojem historičnem manifestu 6. januarja in v osnovnem zakonu o novi uredbi kraljevine Jugoslavije 3. oktobra lanskega leta, s katerim je bila ustanovljena tudi dravska banovina. Navodila za poslovanje, ki so veljala za mojega predhodnika na tem mestu, prvega bana dravske banovine, g. ministra inž. Dušana Serneca, veljajo brez izpremembe tudi za mene. Delo, započeto od mojega predhodnika, za koncentracijo vseh narodnih konstruktivnih sil, hočem nadaljevati, razširiti, poglobiti, dovršiti. Pri tem računam na podporo vseh Slovencev. Kdor je pravi jugoslovanski patriot, ne sme obstati ob strani in še manj delo ovirati. In kakor so pri skupnem delu vsi dobrodošli, ki imajo dobro voljo, ne sme biti in ne bo dovoljeno nobenemu, da to delo, ki ima edini cilj, da dvigne narod in državo, kakorkoli ovira.

Osnovna ideja vsemu našemu delu mora biti državno in narodno edinstvo ter ljubezen in udanost do naše skupne domovine, velike in močne Jugoslavije, kateri moramo vsi brez izjeme služiti.

Moj cilj je ustvariti iz dravske banovine pokrajino, ki bo po svoji nacionalni jugoslovanski zavesti, po svoji narodni disciplini in po svojem vzornem gospodarstvu postala vzor ostalim krajem naše velike domovine, ponos naše države in pravi biser v svetli jugoslovanski kroni.

Ljubezen do domovine pa zahteva tudi bratsko ljubezen, strpnost in medsebojno spoštovanje. Nad vsem tem mora iti nesebično in pošteno delo, katero mora temeljiti na etičnih načelih, kajti ta edina morejo donesti trajen uspeh.

To so moja načela, katerih se hočem pri svojem delu držati in katerih se moramo držati vsi, da dosežemo zastavljeni si cilj.

Zaključujem z izjavo zahvalnosti, ljubezni in neomajne udanosti Nj. Vel. kralju Aleksandru in njegovemu vzvišenemu domu in z izjavo vernosti in globokega spoštovanja prvemu pomočniku Nj. Vel. kralja, predsedniku vlade g. Petru Živkoviču in kraljevski vladi.

Zivel Nj. Vel. kralj Aleksander!

Prisotni so se z navdušenjem pridružili vzkliku g. bana ter trikrat zaklicali »Živijo kralj«

Govor pomočnika g. dr. Pirkmajerja

Nato je nagovoril g. bana dosedanj vršilec dolžnosti pomočnik g. dr. Otmar Pirkmajer z naslednjimi besedami:

Smatram za svojo dolžnost, da se g. banu prav prisrčno zahvalim za bodrilne besede na vodoče uradništvo in za smernice, ki jih je določil za bodoče poslovanje. Lahko izjavljam, da jemljemo vsi pritrilno na znanje vaše lepe besede, zagotavljam, da bomo nadaljevali delo s potrebno požrtvovalnostjo, pa tudi z zadovoljstvom, ker se zavedamo, da se vodi dravska banovina in njena uprava v zmislu januarskega manifesta Nj. Vel. čanstva, v duhu prizadevanj našega vladarja, do katerega nas veže ne le najglobokejša udanost in spoštovanje, temveč tudi navdušeno občudovanje ter neomajljiva vera v uspeh njegovih velikih prizadevanj. Vsi smo prepričani, da bodo vaši in naši napori rodili najboljšje rezultate, ako bomo imeli pred očmi dejstvo, da je uprava občutljiv mehanizem, ki reagira na vsako motnjo in pogreško, da počiva življenje države na upravi, ki lahko državni organizem krepi ali pa slabi. Od uprave je odvisen tempo kulturnega in ekonomskega napredovanja države, od aktivnosti in sposobnosti upravnih organov je tedaj odvisna sreča, blagostanje in kultura naroda. Zavedajoč se tega in ker vsi naš narod in svojo z velikimi žrtvami ustvarjeno državo ljubimo, smo pripravljeni potom svoje službe nuditi tej naši državi ne le to, kar nam velevalo zapisani zakoni in norme, temveč tekmovali v požrtvovalnosti, da i kar največ koristimo ter čim več pripomoremo do zdravega napredka in koristnega razvoja naše ljubljene domovine. Samo za onega, katerega vodijo tako idealni motivi, je mesto v naši upravnih službi in jaz sem prepričan, da stoji pred vami, g. ban, možje, ki vsi tako razumejo svojo službo in ki se svojega položaja in svojih dolžnosti v polni meri zavedajo. V tem prepričanju vas, g. ban, še posebej pozdravljam ter izražam nado, da vam bo složno in smotreno delovanje, počevši od stevelovnih znanjem vaših strokovnikov, prineslo obilo uspehov v blagor naše lepe dravske banovine in v procvit naše ljubljene Jugoslavije.

G. pomočnik dr. Pirkmajer je nato predstavil g. banu vse prisotne načelnike in šefe odsekov.

Sokol in učiteljstvo

Naredba prosvetnega ministristva ljudskemu in meščanskemu učiteljstvu

Belgrad, 9. dec. AA. Minister za prosveto je izdal naslednjo naredbo vsem šolskim nadzornikom, upraviteljem, učiteljem in učiteljem meščanskih in narodnih šol:

1. Da streme po tem, da se v najkrajšem času seznanijo z zakonom o Sokolu kraljevine Jugoslavije, z njegovimi statuti, organizacijo in poslovanjem, da uredijo pouk v skladu s obveznim telesnim odgajanjem po načelih sokolstva, dalje da se pouče o ugodnostih za vojne obveznike, bivše člane Sokola pri službi v kadru, zlasti pa se seznanijo s sokolskimi ideali iz Tyrševoga sokolskega sistema, ki jim je enako potreben za izvajanje obsega telesnega pouka kakor tudi odganjanje dece v šolah in pri delu za splošno vzgojo.

2. Da aktivno sodelujejo neposredno in posredno pri krepitevi sokolske ideje v našem narodu in da se udeležujejo dela v sokolstvu, zlasti pri prosvetnih odborih sokolskih društev in kmetskih sokolskih čet.

3. Da se v mestih, kjer ni sokolskih društev, trudijo skupno z drugimi državnimi organizacijami in zainteresiranimi osebami pri najbližji sokolski župi ali sokolskem društvu, da se sokolsko društvo čimprej ustanovi in uredi.

4. Da se trudijo za to, da se s pomočjo sokolskega društva v najbližjem mestu ustanove poyvod po vaseh kmetske sokolske čete in da delajo z narodnimi intelektualci za moralni odgoj mladine in odraslih.

5. Da seznanijo pomoč svojega kraja z ugodnostmi, ki jih imajo Sokoli pri roku v kadru in pod kakimi pogoji (n. pr. skrajšani rok 30 dni odnosno poldrugi mesec, prednost pri napredovanju, olajšave pri dopustu itd.).

6. Da pomagajo Sokolu pri pobijanju alkoholizma in izvajanju varčnosti in širjenju zdravja med prebivalstvom.

7. Da popularizirajo splošno in telesno sokolsko vzgojo v šoli, da izvajajo telesne vaje po Tyrševem sokolskem sistemu. Splošna sokolska vzgoja se bo izvajala po splošnih sokolskih načelih. Javne vaje dece se lahko izvajajo s sodelovanjem strokovnih in prigodnih prednikov Sokola, če so slučajno pri roki in če bi jih odredil krajevni Sokol.

8. Da ne ovirajo dela Sokola pri učencih, ki jim je po členu 9. zakona o Sokolu kraljevine Jugoslavije dovoljeno pripadati Sokolu. Šolski prostori, v kolikor je to mogoče, so na razpolago Sokolu dotičnega kraja.

9. Da posejajo tečaje in predavanja, ki jih priredi sokolska zveza kraljevine Jugoslavije po svojih društvi in župah za seznanjanje učiteljev in učiteljice s sokolstvom.

Banski okrajni nadzorniki morajo ob sodelovanju upraviteljev meščanskih in narodnih šol paziti na delo podrejenega osebja v svrhu krepitev in širjenja sokolstva in morajo o tem računati starešinska poročila vsakega učitelja in učiteljice odnosno upravitelja in šolskega nadzornika. Razen tega bodo ministristvu v svojih trimesečnih, polletnih in letnih poročilih poslali predloge o delu podrejenega jim osebja na tem polju. Podrobna navodila za ustanavljanje sokolskih društev in kmetskih sokolskih čet in glede dela v njih bo zahtevalo od najbližjih sokolskih društev samo ministristvo za prosveto. Ko jih dobi od zveze Sokola kraljevine Jugoslavije, jih pošlje vsem prosvetnim organizacijam.

Razorožitev Julijske pokrajine

Oddaja orožja se ne vrši brez humorja

Te dni je začelo prebivalstvo goriške, Trsta in okolice ter Krava v smislu znane naredbe prefekta Dompierija od 7. t. m. oddajati vse orožje, ki ga posamezniki posedujejo.

Oblasti to naredbo utemeljujejo s tem, da se v obmejnih pokrajinah, kjer prebivajo Slovenci, še vedno opaža delovanje prevratnih elementov. Okolnost, da v teh krajih zločini političnega značaja zoper posamezne osebe in naprave nočejo poneshati, je prisilila prefekta do tega radikalnega sredstva. Najbolj je napolila oblast do tega koraka senzacionalna najdba ogromne količine razstrelivnih snovi v Ročiniu pri Gorici. Ta material je ba'e v zelo dobrem stanju ohranjen. Policijo je ta najdba zelo zaskrbelo. Seveda je v teku preiskava, odkod ta material izhaja in v kakšne namene da je bil shranjen. Italijanski listi pa trdijo, da se je v raznih kavernah našlo tudi strelno orožje.

Čeprav je bila oddaja orožja zaukazana šele 8.

t. m., je na primer prebivalstvo goriškega mesta prefekturo že 7. t. m., ko je bila naredba komaj objavljena, naravnost obleglo. Ljudje niso prinesli samo lovskih in vojaških pušk, splen minule vojne, ter revolverjev, ampak tudi srednjeveške mušketete in celo strelske loke, takozvane »archibuze«; med rezim orožjem pa so se poleg lovskih nožev in bajonetov bleščale tudi helebardel! To je orožje, ki je krasilo dozdaj dvorane raznih gradov in pa tudi meščanskih hiš. Dosti smeha so pa povzročili tudi oni miroljubni meščani, ki so prišli oddat razne sulice, loke in fišafaje, s katerimi so imeli okrašene svoje sobe kot dar kakšnega pomoričaka, ki je te stvari prinesel iz Afrike. Seveda — naredba g. prefekta je drakonično stroga in veli oddati vsake vrste orožje, izvzemaj kuhinjskih in mesarskih nožev pa žepnih nožičkov za ostrenje svinčnikov in trebljenje nohtov.

Policiisti so seveda imeli veliko dela, ker so

morali vsako orožje zapisati in zaznamovati, da ga v svojem času, ko bo namen stroge odredbe dosežen, lastnikom vrnejo. To velja, se razume, samo za ono orožje, ki je po lastnikih bilo svojačas pravilno prijavljeno; tisti pa, ki so oddali neprijavljeno orožje, bodo seveda plačali kazen, ki gotovo ne bo majhna. Ljudje so poleg orožja prinesli tudi municijo; razume se, da lovsko. Dodaj je bilo oddanega nad 4000 kosov orožja. Rok, izprva določen na 24 ur, je bil za 12 ur podaljšan.

Tudi v provinci se je orožje hitro in brez incidentov na karabinerskih postajah oddalo; številno izročena orožja pa še ni znano.

Sedaj bo varnostna oblast začela poizvedovati in preiskavati, kdo orožja ni oddal, oziroma bo za njim stikala. Na ta način upa, da bo dobil v pest one, ki orožje v nedovoljene namene skrivajo. Najbolj prizadeti so zaradi oddaje seveda lovci, ki so se morali od svoje ljubljene risanke za del časa ločiti in to baš v času, ko se zažeki v tako obitem številu naravnost pred pragom hiše veselo pasejo.

Dr. Marinkovič odpotoval v Atene

Belgrad, 9. dec. 1. Zunanji minister dr. Voja Marinkovič je danes odpotoval v Atene, kjer bo ostal, kakor smo že poročali, do nadaljnjega. Z njim so odpotovali njegova soproga, grški poslanik v Belgradu Melas, ravnatelj političnega oddelka zunanjega ministra Karovič, šef kabineta Kovačević, osebni tajnik Kosta Pavlovič. Ministra so na kolodvor spremili višji uradniki zunanjega ministra na čelu s pomočnikom zunanjega ministra Fotičem in osobje grškega poslanstva. Za časa bivanja Voja Marinkoviča v Grčiji bo namestnik zunanjega ministra minister brez portfelja dr. Kosta Kumanudi.

Učiteljske vesti

Za kontraktualne učitelje so postavljeni učitelji iz Italije: Kragelj-Zuber Terezija v Solčavi, okr. Gornji Grad; Vončina Albina v Crno, okr. Prevalje; Legiša Henrik v Rajhenav, okr. Kočevje; Medvež Anton v Cadrež, okr. Krško; Majnik Anton v Zverce, okr. Novo mesto; Savnik Kazimir v Liboje, okr. Celje; Pohar v Smarje pri Jelšah; Besednjak Gabrijela v Svetli potok, okr. Kočevje; Slibar Vera v Dvorsko vas, okr. Kočevje; Segar Ivana v Dolenjo vas, okr. Kočevje.

Napredovali so iz 5. v 4. skupino: Lenariti Marija, Grmovčev Ljubislava, Zolnir Bogdan, Kavčič Jadviga, Strez Boris, Kljun Karolina, Jerebas Sofija, Roje Perfelija, Sumer Ida, Tivadar Janez, Kurbus Milena, Vrškovič Oskar, Iskra Zora, Uranik Marija, Verčkovnik Miroslava, Klein Karolina, Korbar Vladimir, Hauptmann Maksa, Kotnik Ana, Božič Antonija, Globokar Ivana, Ambrožič Angela, Gabijena Ivana, Kavčič Antonija, Verdri Stanislava, Vehovc Marjeta, Grabelšek Karlo.

Iz 4. v 3. skupino: Skabič Zeljko, Bele Deniza, Jelenc Božena, Herzog Gabrijela, Podbevšek-Ravnikar Stefanija, Habič-Znidarskič Justina, Vokač Ivan, Dragač-Persič Anica, Srot Marija, Hiršman Vida, Fakin Fanja, Inkret Alfonz, Radin Mira, Strahvardijan Angela, Oman Oton, Kavčič Draga, Rape Ladislav, Bačić Ljubomir.

Po službeni potrebi je premeščena Burdan Marija iz Kastve v Plešce, čabarski okraj.

Anglija se približuje Jugoslaviji

Rusko-italijansko prijateljstvo vznemirja angleško admiraliteto — Angleška vlada odobrava prihod angleškega kapitala v jugoslovansko industrijo

London, 9. dec. us. V tujakih CITY vlada se vedno zanimanje za nepričakovan pojav angleškega denarja na jugoslovanskem trgu. Znano je, da je Selection Trust v Londonu kupil bogate svinčene in cinkovne rudnike v Trebbi, kakih 100 km severno od Skoplja, in sicer za lepo vsoto 1.875.000 funtov ali v našem denarju pol milijarde dinarjev. Otvoritev sta se udeležila jugoslovanski kralj in po nalogu angleške vlade tudi britski poslanik Henderson. Nadalje je prišlo v javnost, da je družbo Haylor-Boison & Co. prevzelo iz rudnika Lubja vsako leto 300.000 ton železne rude, katero bo prevažalo preko jugoslovanskega pristanišča Bakar, kjer se bo v to svrhu zgradilo večje skladišče. Zadnje dni se je celo govorilo, da se zanima znana velika gradbena tvrdja Yarrow & Co. v Glasgowu za razširitev bakarskega pristanišča, in sicer v smeri proti Kraljeviči, leta družba je baje bila pripravljena prevzeti zgradbo železnice, ki bi vezala Kotor z zaledjem.

Finančni krogi, ki so do sedaj bili zelo apatični napram kraljevini Jugoslaviji, izjavljajo brez vsakega prikrivanja, da je nova usmeritev britanske finančne politike v bližnjem orientu postala nujna vsled vodilne vloge, ki jo polagoma prevzema kraljevina Jugoslavija v tem delu Evrope. Sestanek med sovjetskimi zunanji ministrom Litvinovom ter italijanskim ministrom za zunanje zadeve Gran-

dijem v Milanu je povzročil precej nervoznosti ne samo v angleški javnosti, ampak tudi v krogih vlade, posebno pa pri vrhovni komandi vojne mornarice. Italijanska aktivna politika v smeri proti Grčiji in Turčiji je izzvala enake posledice. Angleška admiraliteta se očividno boji, da bi italijansko brodogojstvo, zvezano s grškim in turškim, ne zadobilo premoči v vzhodnem Sredozemlju. Morski rokav med Afriko in med Sicilijo meri samo 180 km. Anglija mora naravno paziti, da ta pomorska pot ostane popolnoma svobodna. Ta skrb za svobodo svojih pomorskih cest je pri Angliji tem bolj razumljiva, ker je Italija na južnem obrežju Sicilije v bližini mesta Marsala, ter na okoliških otokih zgradila velikanske pomorske trdnjave, ki naj služijo za opravišče njenemu brodogojstvu.

Nedavni obisk angleškega vojnega brodogojca v Črnem morju, in sicer v romanskem pristanišču Konstancija je po tukajšnjih domnevanjih v zvezi z novo angleško pomorsko politiko. Razširila se je celo vest, da je ob tej priložnosti romanska vlada pristala na to, da ponudi Konstancio kot opravišče za angleško brodogojstvo v slučaju kakih nesporazumov s sovjetsko Rusijo, posebno če bi slednja ogrožala svobodo Dardanel in Bosporja.

Tudi dnevno časopisje se odkrito bavi s potrebo preusmeritve angleške vzhodne politike. Konservativni listi, ki so v rokah lorda Rothermeere,

prijatelja Madjarske, se drži seveda rezervirano, toda liberalni list, kot so »News Chronicle« ali pa »Star« in »Manchester Guardian« pa odločno zahteva, da naj britska vlada čuva življenjske interese Velike Britanije na jugovzhodnem delu Evrope proti morebitnim nakanam kakega novega sredozemskega imperializma. Angleški zunanji minister je v državnem zboru o priliki, ko poslanci smejo stavljalj vprašanja na ministre, odgovoril labourističnemu poslancu Kirkwoodu, da vlada njegovega veličanstva skrbno zasleduje vse pojave na mednarodnem političnem polju, ter da bo svoječasno dala parlamentu vse potrebne informacije.

Köln, 9. dec. os. »Kölnische Zeitung« prinaša kratko notico od svojega balkanskega poročevalca, ki opozarja na nov pojav v evropski politiki, ki obstoji v zblizanju med Jugoslavijo in Veliko Britanijo. To dejstvo je po njegovem mnenju velike važnosti, ker se lahko od italijanske strani razlaga kot zelo posrečena protipoteza proti obkroževalni politiki apenenske velesile.

Zagreb, 9. dec. Z Angleške dramatične skupine British Players, ki je na turneji po Jugoslaviji, je bila sprejeta z velikim navdušenjem in odkritosrčnimi izrazi prijateljstva. Igralci so zagotovili, da so za našo zemljo navdušeni in da bodo v tem pravcu delovali za oboje sodelovanje med obema narodoma, kadar se vrnejo v domovino.

Generalna stavka v Valenciji

Madrid, 9. dec. kk. V Valenciji je nenadoma izbruhnila generalna stavka, ki se izvaja skoro popolnoma dosledno. Povod je dala stavka lesnih delavcev, ker je zaradi te stavke dobil gotov del lesnih delavcev z vednostjo guvernerja v Valenciji večje število pušk v svrhu, da bi bilo mogoče braniti stavkokaze. Zaradi tega so bili delavci ogroženi in so danes skoro polnoštevilno proglasili generalno stavko. Nobeni listi ne izhajajo, avtobusi ne vozijo in samo po nekaterih ulicah vozi cestna železnica. Delavci so napadli dva policista, od katerih je eden umrl za zadobljenimi ranami. Policija pa je ustrelila enega delavca, in sicer tajnika sindikata kovinskih delavcev.

Revolucionarna organizacija v Lizboni

Pariz, 9. dec. AA. Poročajo iz Lisabone, da je policija zaplenila v Popobiscu 38 granat, 43 strojnih pušk in večjo količino smodnika. Razen tega je policija zaplenila 44 lahkih topov in večjo količino eksploziv. Artilerija je več članov revolucionarne organizacije, med njimi tudi poročnika Manolla Coreja.

Anglija proti nemškemu moratoriju

Pariz, 9. dec. kk. Kakor javlja »Echo de Paris«, je angleški poslanik v Parizu lord Tyrell oficijelno sporočil v imenu angleške vlade nemškemu poslaniku von Höchstu, da mora Anglija najodločnejše nasprotovati ugoditvi moratorija za nemška plačila iz Youngovega načrta. Nemška zunanja trgovina je po gospodarski krizi veliko manj prizadeta kakor n. pr. angleška. Razen tega bi bil moratorij za nemški kredit mnogo škodljivejši, kakor bi bile neprijetnosti moratorija za upnike. Isti list poroča iz Washingtona, da sta nemški in italijanski poslanik v Washingtonu vložila protestno demaršo proti postopanju voditelja ameriške delegacije Gibbonsa v razorožitveni komisiji v Ženevi.

Umor sovjetskega poslanika v Rimu

Rim, 9. dec. Z Včeraj popoldne so našli prvega poslaniškega svetnika sovjetskega poslaništvu v Rimu Evgenija Lenina mrtvega, z revolverjem v rokah. V prvem trenutku je izgledalo, da gre za samoumor, ker so pri njem našli revolver. Mislili se pa, da gre za umor in da sta ga ustrelila dva odposlanca GPU.

Kačji strup usmrtil 40 študentov

London, 9. dec. kk. V Erodeju pri Madrasu je naenkrat na posledicah kačjega strupa umrlo 40 študentov, ki so prakticirali v neki misijonski bolnici. Po kosilu so študenti padli v nezavest in kmalu potem umrli. V kotlu, v katerem se je kuhala juha, so pozneje našli strupeno kačo.

Strašna megla na Angleškem

London, 9. dec. kk. Ves ladijski promet v pristanišču Southampton je včeraj naenkrat ustavila gosta megla. Po mestnih ulicah je megla tako gosta, da se mnogi avtotakšiji branijo, prevzeti vožnje.

Sneg v Angliji

London, 9. dec. AA. Danes je zapadel na več krajih Anglije sneg. Nad Londonom in okolico leži še vedno gosta megla. Promet je bil zelo oviran. Vlaki imajo velike zamude. Kraj je odložil potovanje v Windsor.

Pri raznih nesrečah so se smrtno ponesrežile tri osebe.

Nov potres na Japonskem

London, 9. dec. kk. V japonski provinci Tajnan je bil včeraj zopet potres lažje vrste, pri katerem pa so bile štiri osebe ubite, tri ranjene, porušeni pa je bilo 253 hiš.

Drobne vesti

Rim, 9. dec. kk. Fašistična vlada razmišlja so-
daj o odredbah, da izključi vsakršno vmesno trgovino, da s tem prisili trgovce, da znižajo svoje cene.
Trst, 9. dec. AA. V trziški ladjedelnici je bila krščena motorna ladja, ki jo je naročila sovjetska vlada. Krstu je prisostvoval med drugimi sovjetski konzul iz Trsta.

Praga, 9. dec. kk. Češkoslovaška sportna zveza je predlagala vladi, da se v svrhu ublažitve brezposelnosti v Pragi zgradi nov stadion.

Napredovanje v finančni službi

Belgrad, 9. dec. I. V finančni stroki so napredovali: za svetnika ministrstva v 4. I. dr. Franc Stegenšek, višji tajnik finančnega ministrstva; za višjega finančnega tajnika v 5. I. dr. Filip Orel; za finančnega tajnika v 6. I. dr. Karl Dobida; za glavnega arhivarja v 1. III. Karl Podboj, Valentin Kobal, Janko Bogataj vsi pri finančnem ravnateljstvu v Ljubljani.

Belgrajske vesti

Belgrad, 9. dec.
Seja vlade. Danes ob 11. do 13.15 se je vršila seja ministrskega sveta pod predsedništvom predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev generala Peira Živkovića. Na seji so razpravljali o tekočih poslih.
Imenovanje. Z ukazom Nj. Vel. kralja je na predlog ministra pravde imenovan za konzultorje nadškofije v Belgradu v 3/I. dr. Avgust Juretić doseđanj tajnik belgrajske nadškofije v 7/I.

Dunajska vremenska napoved. Najprej se bo ponekod megla nekoliko razpršila, potem pa bo najbrže še bolj oblačno s padavinami. Temperatura se bo najbrže zvišala.

ljanski potapljači: Gianni, Bargellini in Franceschi. Smrt teh treh potapljačev se obžaluje tem bolj, ker so bili baš v zadnjih tednih izvršili važna dela, da dvignejo ogromni zlati zaklad na potopljenem angleškem parniku »Egypt«. Ta dela je začel »Artiglioc« začetkom leta 1929. »Egypt« leži 120 metrov globoko pred pristaniščem »Saint Nazaire« in sicer že osem let. Ko so ga potapljači našli, so razstrelili del vrhne palube, da so prišli v poveljnovo kabino. Tam so vlomili blagajno, v kateri so našli dobro ohranjen zapisnik, v katerem delu ladjinega trupa se iskanih sto milijonov zlatih nahaja. Zdej pa so hrabraci našli sami nenadno smrt v valovih.

Otvoritev poljskega sejma

Switalski, novi sejmški maršal izjavlja, da ne bo upošteval parlamentarne imunitete

Varišava, 9. dec. kk. Novi poljski sejm je bil danes odprt s kratko poslanico državnega predsednika, ki jo je prečital ministrski predsednik Sławek in v kateri se zopet označuje sprememba ustave kot najnujnejša naloga države. Na ministrskih klopih je manjkal Pilsudski. Izostali so vsi člani demokratskega levega bloka in večina zastopnikov narodnih manjšin. Komunisti so motili ministrskega predsednika Sławeka s klici: »Proč s fašistično vlado!«, nakar so jih sejmški stražniki s silo izgnali iz sejne dvorane. Nato se je pričela razprava poslancev, h kateri so prišli tudi člani levice in narodnih manjšin. Blok levice pripravlja izjavo, ki je naperjena proti volivnemu pravu in dogodkom v Brest-Litovskem. Ob koncu je bil izvojen za sejmškega maršala z 238 glasovi bivši ministrski predsednik dr. Switalski. Manjšine so deloma na glasovnice demonstrativno napisale samo besedi »Brest-Litovsk«. Novi sejmški maršal je prevzel svoje mesto šele potem, ko je govoril s predsednikom republike in je podal potem izjavo, v kateri je že napovedal, da v smislu idej Pilsudskega ne bo upošteval parlamentarne imunitete. Po njegovem mnenju so glavne naloge parlamenta omejitve debat in tesno sodelovanje z vlado. Tudi dnevne rede posameznih sej bo določal samo soglasno z vlado in bo svoj posej kot voditelj razprav vodil samo tako dolgo, dokler bo imel zaupanje državnega predsednika. Vožitev podpredsednika se je odgodila na jutri.

Laval sestavlja novo vlado

Težka izbira med radikalnimi socialisti in Tardieujem

Pariz, 9. dec. kk. Po preteku štirih dni se vladna kriza v Franciji še vedno ni približala rešitvi. Prizadevanju mandatarja Lavalu pa se je ven dan postredno doseči v političnem položaju, da je napetost precej popustila. Ali si je s tem svoj uspeh že zagotovil, se bo šele videlo. Gotovo je, da še ni rešen problem, kako naj bi sprizajeli doedanj Tardieujevo večino z radikali. Laval sam je poudarjal, da smatra sodelovanje Tardieuja v svojem kabinetu conditio sine qua non. Dalje je izjavil, da se bo šele danes lotil razdelitve ministrskih portfeljev. Socialistični »Populaire« nadaljuje svojo kampanjo proti Tardieuju in pravi: Bilo bi nezno, če bi se Tardieu, mož, ki je v poslanski zbornici z neresničnimi izjavami branil ministre, kompromitirane v Oustricovem škandalu, zopet mogel pojaviti v vladi. Tudi »Quotidiene« izjavlja, da se ministrstvu Laval-Tardieu ne more več zaupati kakor ministrstvu Tardieu-Laval.

»Excelesior« smatra, da bo Laval s Tardieujevo podporo moral uspeti. Briand bo po vsej priliki obdržal zunanje ministrstvo, Maginot prevzame vojno ministrstvo, a trgovinsko ministrstvo bo vodil še nadalje Flandin.

Pariz, 9. dec. kk. Kriza francoske vlade je postala stacionarna. Laval, ki se že 24 ur prizadeva rešiti nasprotstva, zaradi katerih je padel Barthou, še ni mogel premagati težkoč. Položaj se je od včeraj kompliciral, ker nameravano, s strani radikalnih socialistov predlagano kompromisno rešitev onemogoča sklep Marinove skupine, kateri zahteva oficijelno zastopstvo te skupine v novem kabinetu. Levica je zelo vznevoljena zaradi izjave Lavalu, da nikakor ne bo sestavil svojega kabineta brez Tardieuja.

Pariz, 9. dec. AA. Jutrišnji »Temps« piše, da hočejo monopolizirati radikalni socialisti republikanski duh in onemogočiti vsako vlado, razen če bo senat radikalom pustil, da uresničijo svoje diktatorske sanje.

Nemški državni zbor

Berlin, 9. dec. kk. Nemški državni zbor je danes z večino, ki je segala od konservativcev do socialnih demokratov, odklonil predlog nemških nacionalcev, komunistov in narodnih socialistov, naj se na dnevni red jutrišnje seje postavi debata o zunanji politiki. S tem je doseženo, da se bo zunanje politična debata odgodila na čas po Ženevskem zasedanju. Sicer so vloženi že trije predlogi nezaupnice nemških nacionalcev proti dr. Curtiusu, dr. Wirthu in Treviranusu, vendar je že sedaj jasno, da bodo tudi ti predlogi nezaupnice odklonjeni z veliko večino.

Nov madžarski zunanji minister

Budimpešta, 9. dec. kk. Namesto doseđanjega zunanjega ministra Vaika je bil imenovan za novega zunanjega ministra grof Julius Karolyi.

Velika nesreča na Sušaku

Lesen pomol se porušil — 4 mrtvi, več ranjenih

Sušak, 9. dec. Z Danes ob 1 popoldne se je zgodila v sušakem pristanišču težka nesreča, pri kateri so prišle ob življenje štiri osebe. Lahko pa je bilo ranjenih okrog 30 oseb. Do katastrofe je prišlo tako, da je okrog ene bilo na lesenem pomolu, ki je bil zgrajen leta 1925, nad 30 oseb, ki so se nameravale ukrcati na »Topolo«, ki bi imela ob pol dveh odpluti proti Crikvenici in Senju. Pomol se je zrušil pod težo ljudi in potegnil za seboj okrog 60 ljudi. Lomljenje, hrušč in kričanje ljudi je spremljalo ta strašen trenutek. Najtežje so bili prizadeti tisti, ki so prišli na dno te človeške kopice, ker so jih zagrnili morskali valovi. Moštvo je takoj priskočilo na pomoč in pričelo z reševanjem. Njihovi intervenciji se je zahvaliti, da število ponesrečenih ni večje.

Skrivnost smrtonosne megle slejkoprej nepojasnjena

Pariz, 9. dec. Vsa Belgija je strašno razburjena zaradi smrtonosne megle, ki je ubila že toliko ljudi in živali, enako kakor svojčas strupeni plini v strelskih jarkih. Vse pričakuje z veliko napetostjo rezultata uradne preiskave, ki se pa zgublja v vseh mogočih domnevah.

Medtem se učenjaki in laiki bavijo z vprašanjem, kakšen je kemični ali meteorološki produkt, katerega je vsebovala smrtonosna megla. Nihče ne verjame, da bi šlo za strupene pline, ki jih je spustila kakšna ruska ali nemška tajna fabrika, kakor bi hoteli to nekateri javnosti dopovedati. Pametni ljudje pravijo, da je mogoče samo dvoje: ali izhajajo strupeni plini iz delavnice kakšnega industrijskega podjetja, in v tem slučaju bi šlo za žvepleni anidrit, ali pa je kdo

napravil naravnost eksperiment, da preizkusi učinkovitost kakšnega novega vojnega sredstva.

To je seveda strahovita hipoteza, ki se širi od ust do ust skrajno razburjenega prebivalstva. Vsi prebivalci, ki so bili dihali tajnosno meglo, pa so k sreči ostali pri življenju, trdijo, da so čutili, kako jih nekaj v grlu in prsih peče, in izključujejo, da bi šlo za navadno ledeno meglo, pri kateri človeka pač duši, ne pa peče. Nekateri sicer trdijo, da so v industrijskih krajih doline Meuse med Liegom in Huyem eksplodirale šrambe nekaterih industrijskih podjetij, ki so vsebovale strupene kisline, toda ta domneva se danes ne veruje več, ker ni nihče slišal nobene eksplozije. Hipoteza o eksperimentu je nastala ob priliki, ko so nekateri bivši bojevniki izjavili kraljici Elizabeti, ko je obiskala prizadete kraje, da

»nas je ta megla žgala ravno tako kakor strupeni plini, pred katerimi smo se morali zavaruovati v strelskih jarkih med vojno.

Tragičen konec potapljaške ladje Trije najboljši italijanski potapljači žrtve nesreče

Dne 8. decembra je vsevernofrancoskih vodah pri Belle Isle med otokoma Houatw in Oedic zletela v zrak italijanska potapljaška ladja »Artiglioc«.

Ladja »Artiglioc« je bila last genovske družbe za morska reševalna dela »Sorimac« in je imela 311 ton. Bila je opremljena z najmodernejšimi aparaty za potapljanje in imela na krovu najboljša italijanske potapljače, može izredno krepke fizične konstitucije, večšine ter izkušeni pod morskno gladino. Na ladji sami so bili številni žerjavi, ki so se dali premikati na vse strani, da po navodilih potapljačev dvigajo predmete iz potopljenih ladij. Kačji naloga ladje »Artiglioc« je bila predvsem, da izsledi, kje pod morskim dnom se potopljene ladje nahajajo, da iz njih dvigne na svetlo, kar ima še kakšno vrednost. Večkrat je »Artiglioc« imel tudi nalogo, da ladje, ki so se potopile blizu kakšnega pristanišča ali v njem samem ter prečile promet, razstrelji.

Podobno nalogo je kapitan ladje »Artiglioc«, Bortolotti, dobil te dni. Nahačal se je namreč v francoskih vodah blizu »Brestac« od lanskega leta po nalogu neke angleške družbe, dva dvigne zaklad sto milijonov zlatega denarja iz ladje »Egypt«, ki se je bila leta 1922 potopila. Medtem ko so potapljači to delo vršili, je bil »Artiglioc« pozvan, da razstrelji parnik »Florence«, ki se je bil med svetovno vojno v istih vodah potopil.

»Florence« je spremljala večji konvoj ameriških ladij med vojno, blizu znanega pristanišča Saint Nazaire pa je stetela v zrak, ker so bili nem-

Ponesrečence so poraznosili po bližnjih gostilnah

Takoj so prišli na pomoč tudi sušaki gasilci. 16 ranjencev so takoj prepeljali v bolnišnico. Težje ranjen je samo en moški. Veliko jih je bilo vsled mraza premrzanih, pa jih je bilo treba samo ogreti. Ladja je sprejela v svoje prostore okrog 30 rešencev, od katerih ni noben težje ranjen. Nekateri ženske so dobile živitni napad in so padle v nezavest. Večina je svoje klovce zgubila v morju.

Vzroka katastrofe ni mogoče ugotoviti. Ugotovila ga bo preiskava posebne komisije. Misli se, da je na tem mestu les preperel. Pomol je bil nedavno popravljen. Na tem mestu bodo sedaj zgradili kamenit most. Kakor se je zvedelo, sta se med drugimi ponesrečila orožnik Glavič in neka ženska. Uvedla se je preiskava, da se ugotovi nesreča.

Zaradi tega se je takoj med prebivalstvom razširila govorica: »Gre za eksperiment!«

Ce bi bilo tak eksperiment hotelo narediti kakšno industrijsko podjetje, bi se to danes sigurno že doznalo, ker take stvari se pač ne dajo skrivati. Gre torej, pravi prebivalstvo, za eksperiment, ki se je napravil tajno z vsemi mogočimi kaveljami. Seveda je ta obtožba tako strahovita, da se more registrirati samo kot kronika. Kdo naj bi bil tak eksperiment naredil in v kakšnem interesu?

Zanimivo pa je, da se to ni v Belgiji prvič zgodilo, ampak že drugič. Ze 1. 1911. namreč se je bila pojavila v dolini Meuse strupena megla, ki je ljudi v prsih žgala in od katere jih je tudi že takrat več umrlo. Tedaj so dejali, da gre za posebno mrzlo meglo, ki škoduje predvsem slabjšim osebom. L. 1911. seveda nihče ne bi bil prišel na misel, da bi mogla megla vsebovati strupene pline, danes pa je seveda stvar drugačna. Ljudje pravijo: »Mogoče so iznajditelji kakšnega novega vojnega sredstva hoteli napraviti poskušnjo, kako da učinkuje.« V tem slučaju, pravijo, seveda ni izključeno, da bi se bilo to poskusilo že 1. 1911., ko so poučene osebe že slutile, da bo izbruhnila vojna. Stvar je tako resna,

da se je sestal ministrski svet.

Zorali so se justični minister, minister za notranje zadeve, ki ima tudi zdravstvo, minister za industrijo, minister za socialno politiko in nekateri višji uradniki. Jutri pa so sprejel ministrski predsednik Jaspas komisijo zdravnikov in inženjerjev, ki so proučili smrtno slučaj v dolini Meuse. Te dve komisiji pa, kakor se izve, nista prišli še do nobenih definitivnih rezultatov. Avtopsija trupel se je že začela njen rezultat se bo pa, kakor se izve, objavil šele v nekako petnajstih dneh.

ški špijoni že v Newyorku skrili na njenem krovu zelo umetelen peklenški stroj, ki je bil tako tempiran, da se je ladja razletela baš, ko je imela dospeti v francosko pristanišče.

»Florence« ovira plovo pred Saint Nazairem in laška ladja je dobila nalogo, da »Florence« popolnoma razstrelji. »Artiglioc« je šel na delo. Potapljači so v pol ure ladjo našli, položili v salonu na zadnji palubi mine, in dali »Artiglioc« običajni znak, naj jih dvigne na svoj krov. Nato se je »Artiglioc« kakih 200 metrov oddaljil in tehnični vodja je po elektriziranih kontaktih sprožil mine, položene pod morjem na »Florence«. Kar se vse morje vzpeni, ogromen vodni steber dvigne »Artiglioc« in ga dvigne visoko v zrak; ladja se v zraku prevrne, razleti in v morje padajo deli raztrganega ladjinega trupa. Vodni steber, ki je dvignil ladjo v zrak, je bil nad 300 metrov visok, kakor so opazovale ladje, ki so se nahajale blizu kraja nesreče.

Kako se je ta strašna nesreča zgodila? Potapljači niso vedeli, da se je na »Florence« sami, že preden so položili vanjo svoje štiri mine, nahajala velika množina razstreliva, ki ga je bila ladja leta 1917 vozila s seboj v vojne svrhe. Ta material se je pod vodo ohranil in ga je »Artiglioc« nevede s svojimi minami sprožil.

Naravnost čudo je, da se je v takih okolnostih od posadke 17 mož, ki jih je »Artiglioc« imel na krovu, 7 rešilo in sicer na kosih raztrgane ladje, plavajočih po morskoi površini. 10 jih je utonilo, med njimi kapitan Bortolotti in trije najboljši ita-